

السنة الحادية عشر

● آیه شریفه ۱۹۶

﴿ تناسب: ﴾

﴿ ۱۹۵-۱۹۰: تشریع قتال و احکام آن

﴿ ۲۰۳-۱۹۶:

﴿ تشریع و بیان احکام در حجه الوداع

﴿ وجه اشتراک: بذل مال در قتال و حج

﴿ روند آیات:

﴿ ۱۹۶: تشریع حج تمتع و بیان نیت آن

﴿ ۲۰۳-۱۹۷: تبیین احکام و نحوه انجام حج

«اتموا الحج...»:

« اتمام:

« ریشه: تمام، تَمَم

« تفاوت تمام با کمال

« مدلول:

« وجوب اتمام حج و عمره (بدون اشاره به اصل حکم)

« وجوب اصل حکم و اتمام حج و عمره

« اهمیت حج:

« روایات اهل بیت علیهم السلام

« نامگذاری سال به حَجَّه

« ملاک زمان در کنار مواقیت

﴿ تفاوت:﴾

- ﴿ حج: عبادت خاص تشریعی بعد از حضرت ابراهیم علیه السلام
- ﴿ عمره: رفتن به زیارت کعبه از مسیر میقات، طواف، سعی، تقصیر...

﴿ انواع حج:﴾

- ﴿ تمتع: برای افراد غیر ساکن و دور از مکه (فاصله بیش از ۹۶ کیلومتر)
- ﴿ افراد: ساکنان، نزدیکان (فاصله کمتر از ۷۸ کیلومتر)
- ﴿ قران: ساکنان، نزدیکان (فاصله کمتر از ۱۹ کیلومتر)

﴿ ادله مشروعیت حج تمتع:﴾

- ﴿ شبهه: وضع در حجه الوداع، منع توسط خلیفه دوم
- ﴿ ادله:

- ﴿ قرآن کریم: سوره مبارکه بقره، آیه شریفه ۱۹۶
- ﴿ سنت نبوی صلی الله علیه و آله و سلم، سنت اهل بیت علیهم السلام

﴿الله﴾:

﴿ وجوب تعبدی حج، نه توصلی

﴿ منافع حج: آثار حج، نه ریشه و غایت آن

﴿ ریشه تذکر: اهداف مشرکانه حج قبل از اسلام

﴿ ضمانت امر الهی: انتهای آیه (شدید العقاب)

﴿ «فان احصرتم...»:

﴿ احصار:

﴿ مفهوم حصر: در تنگنا قرار دادن

﴿ مدلول: منع زائران از انجام اعمال حج

﴿ مانع در احصار: درونی، بیرونی

﴿ «فما»:

﴿ ف: تفریع

﴿ ما: مبتدا، مفعول فعل محذوف

﴿ «استیسر»:

﴿ ریشه: یسر

﴿ مدلول: ضرورت اتمام حج عمره علیرغم حصر یا صدّ

﴿ «الهدی»:

﴿ مفهوم:

﴿ لغوی: هدایت، هدیه

﴿ اصطلاحی: عام، خاص

﴿ زمان هدی: عید قربان

﴿ مکان هدی: منا، مکه

﴿ مدلول: تصریح به اصل زمان و مکان هدی بدون اشاره به جزئیات احکام

« لا تحلقوا... »:

« مفهوم: ازاله شی زائد، تراشیدن سر

« زمان: پس از ذبح قربانی

« ماهیت: جزء محرّمات، جزء مناسک

« حکم:

« دفعه اول: واجب، احتیاط واجب

« دفعات بعد: مستحب

«فمن كان...»:

ف: تفریع

«اذی»:

مفهوم: آسیب دنیوی یا اخروی

«من رأسه»: کنایه از آزار حشرات

جبران:

صیام: سه روز روزه

صدقه: اطعام شش فقیر

نُسْک:

مفهوم: عبادت و تقرب الهی

مدلول: قربانی

﴿ «فمن تمتع...»:

﴿ تمتع: لذت بردن، بهره مند شدن

﴿ مدلول: احلال بعد از حلق تا حج

﴿ «فما استیسر»: قربانی در حد توان

﴿ «الی الحج»: احلال تا ورود به حج

﴿ «فمن لم...»:

﴿ «لم يجد»:

﴿ مفهوم وجدان: دست یافتن و پیدا کردن

﴿ مدلول: فقدان قربانی، عدم توان خرید

﴿ «فصيام»: در صورت فقدان قربانی یا عدم توان خرید

﴿ «تلك عشرة كامله»:

﴿ دفع احتمال تفسیر «و» به «أو»

﴿ تکمیل اعمال حج با روزه

﴿ «ذلک لمن...»:

﴿ حج تمتع: مخصوص افراد دور از مکه (۹۶ کیلومتر یا بیشتر)

﴿ حج حاضران و نزدیکان مکه: حج قرآن و افراد

«ان الله...»:

عِقَاب، عَقَب، عُقُوب: بعد از چیز دیگر آمدن
عبارات نزدیک:

عُقَب، عُقَبی: مختص ثواب

عاقبه: مطلق، مضاف

عقوبه، معاقبه، عِقَاب: مختص عذاب

قرآن کریم: جمع علم و تزکیه

ارزیابی تهدید:

نماد: تکرار الله، ذکر شدید

هشدار: انکار حج تمتع در آینده

● آیه شریفه ۱۹۷

﴿ الْحَجَّ اشْهَرُوا... ﴾:

- ﴿ تعیین زمان آغاز و پایان حج
- ﴿ «معلومات»: از زمان حضرت ابراهیم(ع)
- ﴿ یکی از وجوه اهمیت هلال ماه شوال
- ﴿ وجه تسمیه ذیحجه: بستر اعمال حج
- ﴿ دلیل تعیین: رفتار مشرکان قبل اسلام

﴿ مصداق اشهر: ﴾

- ﴿ اغلب شیعه، مالک: شوال، ذیقعه، ذیحجه
- ﴿ بعض شیعه، سنی: شوال، ذیقعه، ده روز ذیحجه
- ﴿ شافعی: شوال، ذیقعه، نه روز ذیحجه

﴿ شبهات: ﴾

- ﴿ عدم تطبیق ظرف و مظروف
- ﴿ پاسخ: مصطلح بودن این امر در عرف
- ﴿ حصر مکان و زمان اعمال حج
- ﴿ پاسخ: مجموع زمان ظرف مجموع اعمال

«فمن فرض...»:

مفهوم فرض:

لغوی: بریدن شی سخت و نفوذ در آن

اصطلاحی: احکام قاطع واجب الاتباع الهی

مدلول فرض: وجوب حج بر خود با احرام

احکام حج:

واجبات(مناسک): احرام، طواف، نماز، سعی،...

محرمات(تروک):

«ف»: تفریع

مقدمه: ۲۴ مورد (۳ مورد در آیه آمده)

مصادیق:

مصادیق: شکار: مائده ۹۶

مصادیق: حلق: بقره ۱۹۶

مصادیق: «رفت»:

مفهوم لغوی: زشت و قبیح

مفهوم اصطلاحی: کنایه از روابط زناشویی

مصادیق: «فسوق»:

مفهوم لغوی: معصیت و انحراف از مسیر طاعت الهی

مفهوم اصطلاحی: دروغ (ناظر به عملکرد مشرکان در منا قبل اسلام)

مصادیق: «جدال»:

مفهوم لغوی: بستن، برخورد ناروا، ستیز در رفتار

مفهوم اصطلاحی: قسم لا والله، بلی والله

مصادیق: جدال احسن

«فی الحج»:

«تکرار سه باره کلمه حج: صنعت ایجاز

«مدلول:

«الحج اشهر...: ظرف زمانی حج، نه خود حج

«فیهن الحج: نوع خاصی از حج که محرم بر خود واجب کرده

«فی الحج: طبیعت حج(منع رفتارهایی در زمان و مکان حج)

«یعلمه الله»:

«جمع دستور به:

«حج و واجبات و محرمات آن

«رفتار خیر و تزکیه نفسانی

«علم خدا: تبشیر یا انذار ضمنی

«تزودوا»:

«تزود: زاد و توشه بر گرفتن

«دستور الهی:

«خواندن مردم به حج

«توشه گرفتن برای حج: مادی، معنوی

«فان خیر...»

«روند آیه: «تزودوا»، «خیرالزاد»، «واتقون»

«ریشه دعوت به تزود در حج: مصداق تقوی، روح تعبد...

«مبنای بحث توشه: انسان مسافر بدون توقف محتاج زاد

«خیر»: تفصیل، تعیین

«روایت امام مجتبی علیه السلام: زاد: وجه ممیز مومن و کافر

«واتقون...»:

التفات از غیب به خطاب

انواع تقوی:

از آتش جهنم

در کسب بهشت

برای وجه الهی

«اولی الالباب»:

لُبّ: مغز نغز خالص، مغز هر چیز

لَبیب: عاقل (لب نظری، لب عملی)

● آیه شریفه ۱۹۸

﴿ لیس علیکم... ﴾:

﴿ رفع توهم جاهلی در ممنوعیت تجارت در حج

﴿ «لیس علیکم جناح»:

﴿ مفید جواز و اباحه

﴿ مفید رجحان و وجوب

﴿ مؤید بحث: حج ۲۸

﴿ انواع تجارت در حج:

﴿ با نفس حج

﴿ در اثنای حج توسط خدام

﴿ در اثنای حج توسط حاجی

﴿ «فضلا من...» ﴾

﴿ مصداق فضل: ﴾

﴿ فضل معنوی

﴿ فضل مادی

﴿ جمع فضل مادی و معنوی

﴿ علت تعبیر به فضل: ﴾

﴿ انواع فضل: مادی و معنوی (همه لطف خدا)

﴿ مؤید: ﴿

﴿ خدا مالک همه چیز

﴿ خرید جان و مال ما، اجر هجرت...

﴿ اَفْضَتُمْ ﴾:

﴿ ریشه لغوی: فِیض، فَيَضان

﴿ افاضه: فرع بر وقوف

﴿ مدلول: وجوب اصل وقوف، وقوف جمعی

﴿ اطلاق یوم اکبر، حج اکبر به عرفه

﴿ اسرار وقوف:

﴿ تطهیر و آمادگی ورود به بیت الله الحرام

﴿ آگاهی به معارف دین و اسرار خلقت

﴿ آگاهی به علم خدا به خفا و علن و خودنگهداری

﴿ عرفات ﴾:

﴿ محل: بیست کیلومتری جنوب شرقی مکه

﴿ ویژگی: برجستگی و رفعت

﴿ «مِنِ عرفات»:

﴿ نقطه آغاز مناسک

﴿ توهّم مشرکان در ترک آن

﴿ سرزمین دعا:

﴿ زندگی: زمان دعا

﴿ حج: زمان خاص دعا

﴿ عرفه: زمان اخص دعا

«فاذکروا...»:

«مدلول: حکم فقهی، حکم اخلاقی

«تأکید بی نظیر بر ذکر خدا

«حکم وقوف مشعر:

«واجب:

«اذکروا: امر، تلازم ذکر و وقوف

«الزام وقوف ولو بدون وجوب ذکر

«مستحب: اولی

«المشعر الحرام»:

«مشعر: نام مکان خاص، ریشه، سایر اسامی

«حرام: مفهوم، نمونه

«واذکروه...»:

«ک»: مفید تعلیل

مدلول

« خداوند: هادی شما

« هدایت: نعمت الهی

« شکر منعم: لازم

« نتیجه: ذکر و شکر خداوند

« خطاب فراز: خردمندان (مشرکان: آیه ۲۰۰)

«کما هداکم»:

« تشبیه: همانطور که خدا هدایتان کرد

« با همان الفاظی که خداوند امر کرد

«ان كنتم...»:

«و»: حالیه

«إِنْ»: مخفف «إِنَّ»

«قبله»:

زمانی: قبل اسلام و نزول قرآن

رتبی: بعد اسلام

ضلالت:

جاهلی: بت پرستی

مدرن: خودپرستی

● آیه شریفه ۱۹۹

﴿ شَأْنُ نَزُولِ:

﴿ اِبْعَادِ:

- ﴿ پایه گذاری جریان حُمس
- ﴿ تعریف واهی از خود
- ﴿ خودبرتربندی از اعراب
- ﴿ تفاوت اهل حلّ و حرم
- ﴿ کاهش حرمت با موقف خارجی
- ﴿ حرمت ما: حرمت حرم

﴿ عملکرد

- ﴿ محدودیت تغذیه اهل حلّ
- ﴿ تعیین شرط طواف
- ﴿ آغاز مناسک از مشعر
- ﴿ تمایز خود از غیر
- ﴿ مشعر: موقف اختصاصی مشرکان

«افیضوا»:

احتمال اول:

مَدْلُول: افاضه از عرفات به مشعر

مخاطب: قریش و ملحق شوندگان به ایشان

موافقت احتمال با شأن نزول پیش گفته (رد آنها با آیه)

وجود تقدیم و تأخیر در آیات ۱۹۸-۱۹۹

قائل: برخی مفسران

نقد:

عدم تطبیق شأن نزول با محتوای آیات

عدم استناد شأن نزول به حدیث معتبر

اصل بر عدم تقدیم و تأخیر در آیات

« احتمال دوم:

« افاضه مشعر به منی

« مخاطب: توده مردم

« هماهنگی با سیاق و محتوای آیات

« احتمال سوم: بیان کیفیت افاضه، نه اصل افاضه

« جمع بندی:

« افاضه از مشعر به منی مد نظر است

« کیفیت هر دو افاضه مد نظر است

« احتمال دوم اولی است

﴿الناس﴾:

﴿احتمالات:﴾

- ﴿ حضرت ابراهیم علیه السلام
- ﴿ حضرت آدم علیه السلام
- ﴿ اهل یمن و ربیعہ
- ﴿ عالمان دین شناس دین آموز
- ﴿ افراد صالح امامت و اقتداء
- ﴿ توده مردم و حاجیان

﴿ جمع بندی:﴾

- ﴿ ظاهر امر: اطلاق آیه
- ﴿ روایات: ترجیح حضرت ابراهیم علیه السلام
- ﴿ اولی: افراد صالح امامت و اقتداء

«استغفرواالله»:

- «نسبت استغفار و ذکر در دو آیه ۱۹۸-۱۹۹
- «دلیل دستور به استغفار علیرغم عدم وجوب
- «متعلق استغفار: خاص، عام
- «قیود: غفور، رحیم
- ««غفور رحیم»:

«درخواست غفران و رحمت

«درخواست غفران:

«تجلی با غفور

«تجلی با رحیم

● آیات شریفه ۲۰۲-۲۰۰

« شَأْنُ نَزُولِ: سنت جاهلی ذکر مفاخر قومی

« قَضِيتُمْ»: فیصله دادن با قول یا فعل

« فَادْكُرُوا اللَّهَ»:

« مدلول ذکر: مطلق، تکبیرهای عید

« ذکر آباء: ممدوح، مذموم

« اثر ذکر: عدم غفلت:

« عدم ذکر و زندگی سخت

« عدم ذکر و باز شدن دست شیطان

« عدم ذکر و غافلگیری توسط شیطان

«اشد ذکرا»:

«ابعاد ذکر در قرآن:

«شدت

«کثرت

«دلیل شدت ذکر:

«عدم انحصار به لفظ

«عدم تلازم با داد زدن

«مدلول: اشدّ تعیین، نه تفضیل

«فمن الناس...»:

«ف»: تفریع بر جمله «فاذکروا الله کذکرکم...»

«یقول»: زبان حال، نه زبان قال

﴿ فی الدنيا ﴾:

﴿ انواع مردم:

﴿ دنیاخواه:

﴿ «ما له فی الآخرة من خلاق»

﴿ اعطاء دنیا با اراده الهی

﴿ حسنه خواه: در دنیا و آخرت

﴿ «يقول»:

﴿ کنایه از منطق و روش

﴿ دلالت بر استمرار

﴿ آیات همراه: اسراء ۱۹-۱۸

﴿ ربنا آتنا:﴾

﴿ ابتدا دعوت به یاد الهی، سپس طرح دعا

﴿ تقسیم مردم در دعا:

﴿ دنیاخواه

﴿ حسنه خواه

﴿ «حسنة»:﴾

﴿ مدلول: مطلق، مقابل سیئه

﴿ تشکیک ناظر به مومن:

﴿ متوسط: جنات و نهر

﴿ خواص: رضوان الهی

﴿ اخص: همنشینی الهی

﴿ تذکر: عدم منافات دنیا و آخرت

﴿ «نصیب»:

﴿ مفهوم: حظ و بهره

﴿ متعلق:

﴿ حسنه خواه

﴿ دنیاخواه، حسنه خواه

﴿ «مما کسبوا»:

﴿ «مما»: قبول عمل خالصانه، نه همه اعمال

﴿ بهره ناشی از عمل، نه صرف دعا

﴿ کسب: مطلق و اعم از مادی و معنوی...

﴿ برکت: شامل حسنه خواه، نه دنیاخواه

«والله سریع...»:

« مفهوم سرعت: شتاب

« متعلق:

« دنیاخواه: فاقد معنا چون حساب ندارد که سرعت بخواهد

« حسنه خواه: سرعت برای تعیین مقامات مومنین

« اعم از دنیاخواه و حسنه خواه

« صفات خداوند: حسیب، حاسب، اسرع الحاسبین

« لوازم سرعت در رسیدگی: اشراف، حاکمیت، شاهد...

« ابعاد سرعت: خداوند، قیامت، مومن، کافر

« مدلول: تبشیر مومنان، انذار کافران

« عدم انحصار سرعت به آخرت

● آیه شریفه ۲۰۳

«واذكروا الله»:

- ◁ تکرار دستور به ذکر مذکور در آیات قبل
- ◁ ریشه دستور: نفی ابتلا به سنت جاهلی
- ◁ ابعاد جدید ذکر (علاوه بر شدت و کثرت): مکان، زمان
- ◁ عدم منافات ذکر ایام تشریق با دعوت به کثرت ذکر
- ◁ دلیل عدم ذکر رمی جمرات: شهرت و مقبولیت عمل
- ◁ آثار ذکر:
- ◁ اتحاد وجودی ذاکر و مذکور: دوری از رذایل توسط ذاکر
- ◁ رجم ابلیس با ذکر: دافع و رافع غفلت انسان
- ◁ دفع و رفع دشمنی دائمی ابلیس با ذکر

«معدودات»:

« مفهوم: شمارش پذیری

« مصداق: ایام تشریق (۱۱، ۱۲، ۱۳ ذیحجه)

« تعبیر مکمل: «معلومات»

«فمن تعجل...»:

« احتمالات:

« تخیر فقهی

« نفی جنس گناه: نظر اولی

«لن اتقی»:

« ضرورت انگیزه الهی برای خروج

« اهمیت تقوای فردی در کنار کار و مکان مقدس

« آمرزیدگی حاجی متقی

«واتقواالله...»:

حشر:

خارج کردن و راندن گروهی از جایگاه به جنگ

همزمانی بعث، سوق، جمع بر خلاف جداسازی

دلیل ذکر تقوی: پشتوانه احکام فقهی

دلیل ذکر حشر:

یاد قیامت: عامل اصلی تقوی

شباهت حج و قیامت:

احتیاج به توشه

اجتماع عظیم بشری

● آیه شریفه ۲۰۴

«تناسب ۲۰۴-۲۰۷:

«۱۹۶-۲۰۳: تشریح حج و احکام، تقسیم مردم به دنیا طلب و حسنه طلب

«۲۰۴-۲۰۷: تقسیم مردم به منافقان و مخلصان

«من الناس»:

«تقسیم انسان در قرآن: توحید، ایمان، اسلام، تقوا، اخلاص

«مدلول:

«حکمت نظری: تقسیم مردم به منافق و غیرمنافق

«حکمت عملی: تحسین و تقبیح، امر و نهی، احتیاط در برخورد

«مصدق آیه:

«عام: همه منافقان

«خاص: اخنس بن شریق، کفار بنی رجیع

«یَعَجِبُکَ...»:

« مفهوم عجب: حالت ناشی از جهل، استعاره از سرور و نشاط
« ویژگی منافق: قدرت بیان خوب، ایجاد شگفتی
« هدف منافق از ایجاد اعجاب: خدعه با مومنین
« شگردهای منافق:

« قیافه آراسته و پیکر شگفت آور
« گفتار اعجاب آور: حرف خوب، خوب حرف زدن
« قدرت و نیروی اقتصادی و انسانی
« «فی الحیاه الدنیا»: این نفاق فقط کاربرد دنیوی دارد
« شبهه:

« تبیین: اعجاب ناشی از جهل، حضرت(ص) مبرای از جهل
« پاسخ: وجود دو نشئه انسانی و ولائی در حضرت(ص)

﴿ یشهد الله... ﴾:

- ﴿ مفهوم شهود: حضور همراه دیدن با بصر یا بصیرت
- ﴿ انواع کذب: خبری (محل بحث)، مخبری
- ﴿ ویژگی زشت منافق: به شهادت گرفتن خدا بر دروغ خود

﴿ الدّ الخصام ﴾:

﴿ مفهوم:

- ﴿ الدّ: شدت خصومت (صفت مشبّهه، افعّل تفضیل)
- ﴿ خصام: جمع خصم، مصدر باب مفاعله
- ﴿ ماهیت انسان:
- ﴿ طبیعت: عامل ناسازگاری و خصومت
- ﴿ فطرت: عامل اخوت و همراهی
- ﴿ مدلول: منافق:
- ﴿ شدیدترین خصم: چون مخفی است
- ﴿ قرآن: عداوت مطلق، بدترین جایگاه در دوزخ

● آیه شریفه ۲۰۵

« تناسب: اشاره به ویژگی منافق بعد از اشاره آیه قبل به او
« اذا تولی...»:

« مفهوم: ولایت (بر عهده گرفتن کار)، تولی (ولایت پذیری، حکومت، اعراض)
« ارض: مقابل آسمان و اعم از زمین، دریا، فضا
« سعی:

« مفهوم: کوشش جدی در هر کار
« عملکرد منافق: قبل قدرت (ادعای اصلاح)، بعد قدرت (فساد و تباهی)
« مدلول:

« اعراض: عنک محذوف، فساد منافق بعد تولی، رد اتهام توسط منافق
« تولی و سرپرستی:
« اولی است

« دلیل: اهلاك محتاج قدرت، ذکر اثم به عنوان ریشه عزت

﴿ یَہْلَک... ﴾:

﴿ مفهوم:

﴿ حرث: کشت و زرع، مصدر

﴿ نسل: انفصال و جداسازی

﴿ مصادیق:

﴿ حرث: زمین، زراعت، همسر، دین

﴿ نسل: ذریه، اولاد، ناس، انسانیت

﴿ وَاللّٰہُ لَا... ﴾:

﴿ انواع فساد: تکوینی، تشریعی (مورد نظر آیه)

﴿ مدلول: ناصحیح (عدم حب فساد)، صحیح (غضب به فساد)

﴿ نفی صریح ادعای دروغ منافقان

﴿ ذکر فساد و عدم ذکر اهلاک: به خاطر عمومیت فساد

● آیه شریفه ۲۰۶

﴿ تناسب: ﴾

﴿ ۲۰۴ (دشمنی منافق)، ۲۰۵ (نحوه دشمنی)، ۲۰۶ (ریشه حق ستیزی)

﴿ ادامه صفات منافق: ﴾

﴿ آیه قبل: افساد و اهلاک در اقتصاد و فرهنگ و ...

﴿ این آیه: نصیحت ناپذیری و عزت کاذب

﴿ «اذا قيل له اتق...»: ﴾

﴿ اطلاق عبارات: ﴾

﴿ «قيل»: ارشاد، موعظه، انتقاد، نهی از منکر، ...

﴿ «اتق»: نفاق، فساد، اهلاک حرث و نسل، ...

﴿ دلیل اطلاق: ﴾

﴿ اقتضای سیاق: عمومیت

﴿ مشکلات متعدد منافق

«اخذته...»:

- « مفهوم اخذ: گرفتن، اثر عزت جاهلی بر منافق
- « معیار شناخت منافق: عام، خاص (حق ناپذیری)
- « ریشه و اثر عدم تواضع: حق ناپذیری
- « کاربرد عزت برای منافق: مجازی با قرینه «اثم»
- « تفاوت ریشه، ماهیت و اثر عزت صادق و کاذب
- « اثر عزت کاذب در دنیا و عقبی
- « لوازم عزت:

« علم به عزیز بالذات

« علم به راه ارتباط با عزیز بالذات

« علم به راهنمایان وصول به عزت

« بالاثم»: «ب»: سببیت، مصاحبت

﴿ فحسبه جهنم... ﴾:

﴿ حسبه:

﴿ مفهوم: کفایت جهنم برای منافق

﴿ چرایی کفایت: حقیقت عمل منافق: جهنم

﴿ مهتاد:

﴿ فقط کافی نیست، دربرگیرنده است

﴿ مؤید: آیات متعدد قرآن کریم

﴿ راز فراگیری: «جزاءاً وفاقاً»

﴿ نقطه مقابل:

﴿ در دنیا: علو مومن: الهی کفی بی عزا ان اکون لک عبدا...

﴿ در عقبی: محوریت اشتباهی مومن در بهشت

● آیه شریفه ۲۰۷

﴿ تناسب: ﴾

﴿ سه آیه قبل: بیان پنج ویژگی منافقان
﴿ وصف انسان مخلص (من یشری مقابل من یعجبک)

﴿ شأن نزول:

﴿ ليله المبیت. عدم منع تطبیق بر مصادیق دیگر
﴿ آمدن جبرئیل (ع) و میکائیل (ع) جهت محافظت حضرت
﴿ آیات ناظر به حضرت:

﴿ عصمت و طهارت
﴿ ولایت، امامت
﴿ فضیلت، نام حضرت...

﴿یشری...﴾:

﴿ مفهوم شراء: خرید و فروش (مد نظر آیه)

﴿ نفس: جان (دربدارنده همه شئون)

﴿ قطعیت اصل معامله در دنیا

﴿ انواع معامله:

﴿ با خداوند: کالا و سعادت ابدی

﴿ با ابلیس: تجارت بایر و مضر

﴿ انواع بندگی:

﴿ خوفاً من النار

﴿ شوقاً الی الجنة

﴿ خالصاً لوجه الله

﴿مرضات الله﴾:

- ﴿ مفهوم رضا: موافقت و میل به آنچه پیش آید
- ﴿ رضایت: بنده از خدا(راضیه)، خدا از بنده(مرضیه)

﴿ان الله...﴾:

﴿ محتوا:

- ﴿ اقتضاء: ذلک الفوز العظیم، واللہ ذو الفضل العظیم
- ﴿ واقع: رأفت: تهدید مفسد، ضرورت بعث مومنان
- ﴿ رأفت عام الہی:
- ﴿ بدان: نصیحت، امر و نہی، مہلت توبہ، حذف توسط مصلح...
- ﴿ خوبان: نصرت در جہاد، وسیلہ اصلاح و مشمول غفران
- ﴿ نقطہ مقابل: فحسبہ جہنم

● آیات شریفه ۲۰۸-۲۰۹

﴿ تناسب: ﴾

﴿ ۲۰۱-۲۰۰: مردم (دنیا طلب، حسنه طلب) ﴾

﴿ ۲۰۷-۲۰۴: مردم (منافق، مخلص) ﴾

﴿ ۲۱۴-۲۰۸: ﴾

﴿ حفظ وحدت دینی ﴾

﴿ نقطه مقابل: خروج از سلم ﴾

«ادخلوا فی...»:

«ادخلوا»: رابطه انواع دخول و انواع انسان

«فی السلم»:

«سلم: سلامت از آسیب نقص و آفت عیب
«دخول: در چیزی یا جایی، در خود سلامت
«حوزه ها:

«ایمان و اسلام مسلمین

«موحدان عالم(دعوت به وحدت)

«جوامع بشری(وحدت جهانی)

« مدلول سلم:

« اسلام: قابل نقد است

« اطاعت امر الهی: عام و قابل قبول

« مختار: صلح و اتحاد در حوزه اسلامی

« مصداق سلم: دژ محافظ (کلمه توحید، ولایت علوی)

« عدم منافات سلم با امر به معروف و نهی از منکر

« «کافه»:

« کف: منع از فعلیت امر قریب التحقق

« کافه: گروهی که خیر و شر را از خود دفع می کنند

« مخاطب کافه: یکایک مومنان، مجموع مومنان

« نقش کافه: حال برای معنای سلم یا ضمیر در ادخلوا

«لا تتبعوا»:

- « مفهوم: (تبع: پیروی)(اتباع: پیروی با اختیار)
- « ریشه اختلاف: شبهه علمی، شبهه عملی
- « بستر اختلاف: عوامل طبیعی، عوامل اعتباری
- « ابعاد رفع اختلاف:
- « راهکار: رجوع به محکمت کتاب و سنت
- « عدم تفرقه در فرض عدم رفع اختلاف
- « اهمیت رفع اختلاف:
- « قرار گرفتن کنار اقامه دین
- « قرار گرفتن کنار اطاعت خدا و رسول
- « دعای مؤمن در دنیا
- « ویژگی مؤمن در بهشت

﴿خطوات الشيطان﴾:

- ﴿ مفهوم خطوه: گام و قدم
- ﴿ مدلول: اختلاف (با توجه به صدر آیه)
- ﴿ القاءات: الهام الهی، الهام ملائک، القاء شیطان
- ﴿ مصادیق: تفرقه، فحشا، حرامخواری، جدل

﴿عدو مبين﴾:

- ﴿ عناوین: عدو مبين، عدو مضل مبين، ...
- ﴿ منشأ دشمنی: تکبرجویی، حسادت، سقوط، ...

﴿ زللتم... ﴾:

- ﴿ مفهوم زلّت: لغزش فکری، گفتاری، عملی
- ﴿ مصادیق: آدم و حوا، مجاهدان احد
- ﴿ انتساب زلت به مومن: اثر گناه
- ﴿ «بینات»: دال بر وقوع مجازات بعد بیان

﴿ فاعلموا... ﴾:

- ﴿ هشدار بعد توصیه: ضمانت
- ﴿ «عزیز حکیم»:
- ﴿ عزیز: چیزی مانع او نیست
- ﴿ حکیم: قاعده مندی واکنش

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب
العالمين